

Forsøget ved Maribo. I baggrunden den hvide sort Witt. I forgrunden den gule kant, der skal trække glimmerbøsserne til. I dette tilfælde blomstrede den hvide tidligere end den gule. Det er ikke hensigtsmæssigt. Foto: Erik Tybirk

MARK & STALD

Noteringen

► Svin

Basisnotering (70,0-86,9) uge 27 11,30 kr.

Friland A/5 giver i uge 26 følgende tillæg til konventionel notering: Øko-tillæg (alle grise): 4,00 kr./kg. Kvalitetstillæg (godkendte grise): 2,00 kr./kg. Ud over å conto udbetalingen ydes økologisk markedstillæg afhængigt af afsætningsituationen - for uge 26: 5,25 kr./kg for alle grise. Sær slagtes pt ikke. Der udbetales også konventionel efterbetaling fra Danish Crown.

► Smågrise

Vejledende notering fra Videncenter for Svineproduktion for økologiske smågrise for uge 27: Beregnet smågrisenotering: 30 kg: 781,69 kr. (0). Kg-regulering: 12-25 kg: 12,92 kr. 25-30 kg: 13,93 kr. 30-40 kg: 16,15 kr. Noteringen tager udgangspunkt i basisnoteringen fra Friland A/5 og er inklusive efterbetaling.

► Kvæg

Friland A/5 giver følgende merpriser for økologisk kvæg leveret i uge 26: Ungtyre u/12 mdr.: 1,85 kr./kg. Stude og kvier: Variabelt tillæg: 2,75 kr. pr. kg. Kontraktstillæg*: 2,00 kr./kg. Køer: 2,00 kr./kg. Restgruppe: 1,25 kr./kg. Tillægene gives efter veldefinerede kvalitetskrav. *Kvalitetsgodkendte dyr på kontrakt aftages med variabelt tillæg + kontraktstillæg.

► Tyrekalve

Vejledende notering på økologiske tyrekalve af stor malkerace fra Brancheudvalget for Økologiske Kødproducenter: Jersey, (3. mdr., 65 kg). Pris: 1.121 kr. Kg-reg.: 10 kr. Stor race, (3. mdr., 96 kg). Pris: 2.105 kr. Kg-reg.: 11 kr. Priserne er inkl. afhøring og studning.

Økologi & Erhverv tager forbehold for evt. fejl.

Snyd glimmerbøsserne

VINTERRAPS: Den lille blanke bille kan måske holdes i snor med raps i forskellig farve og tidlighed

Af Karen Munk Nielsen

Hvide blomster tiltrækker ikke glimmerbøsser i samme grad som gule. Men den hvide - eller snarere lysegule - blomsterfarve er ikke i sig selv nok til at holde de små sorte bæster ude af rapsmarken. Der skal være noget andet, der lokker dem væk. Det konstaterer Erik Tybirk, der i omkring 20 år har forædlet lyse rapssorter frem. Først kom vårrapsen Lyside og i januar i år kom vinterrapsen Witt på sortlisten. Det øger økologers muligheder for at teste, om raps skal have plads i markplanen.

Højere, hurtigere, gulere

Tybirk anbefaler, at man kombinerer den hvide raps med et bælte af en tidlig gul sort omkring den hvide rapsmark og evt. også blander få procent gule i den hvide udsæd. Det er vigtigt, at den gule sort er højere og har et forspring i blomstring, så glimmerbøsserne etablerer sig her og ikke inde i marken.

- Glimmerbøsserne går efter gult fremfor hvidt og efter blomst fremfor knop. Derfor kan de to ting i kombination i nogen grad afhjælpe problemet med glimmerbøsser, forklarer Erik Tybirk.

Økologiske forsøg på vej

Hidtil er der kun gennemført forsøg med hvid raps i konventionel dyrkning. Tællinger i 2011 og 2012 viser, at glimmerbøsserne foretrækker de gule randplanter - eller gule spildplanter i marken. Det generelle billede er angreb over skadetærsklen i randen og under skadetærsklen inde i marken.

Om modellen med hvid raps med gul kant øger dyrkningssikkerheden i økologisk raps, er der endnu ikke dokumentation for - bl.a. fordi der først nu findes en hvid vintersort. Men der er forsøg på vej i økologisk raps, fortæller Erik Tybirk.

Konventionelt ubejdet

Sorten Witt er en linjesort, der udvikler sig lige knap så hurtigt som hybridvarter. Den har i forsøg givet et relativt udbytte på 95 procent af målesortens.

En af udfordringerne ved den tofarvede model for rapspydning er at skaffe økologisk udsæd af begge sorter. Erik Tybirk har fundet to økologiske sorter af gul raps med tidlig blomstring i udlandet: den østrigske sort Lenny og den tyske Primus. Begge blomstrer fem dage tidligere end Witt. Primus er højere og mere robust og måske den bedst egnede af de to, vurderer han.

DLG, der efterspørger mere økologisk raps, skelner ikke mellem sorter, og hvid og gul raps kan høstes sammen.

Witt findes ikke i økologisk udgave, men der er knap 17 ton ubejdet udsæd til rådighed i år. Allerede

nu har NaturErhvervstyrelsen givet generel dispensation til at anvende ubejdet udsæd.

- Vi har fået en forespørgsel fra DLG og har undersøgt markedet. Udbydere oplyser, at der ikke kommer økologisk udsæd på markedet i år, oplyser Lena Tinghus fra NaturErhvervstyrelsens økologikontor.

Efterspørgslen er der

Med afregningspriser det seneste år på 6-7 kr. pr. kg er økologisk raps en særdeles interessant afgrøde, men uanset om blomsterne er hvide eller ej, er det fortsat også en risika-

bel afgrøde. Ud over glimmerbøsser er rapspydtopper og skulpesnudebiller stadig potentielle tabsgivere.

Afsætningsmæssigt er der ikke hindringer for at dyrke hvid raps.

- Vi har ingen grund til at tro, der er forskel på olien og vil meget gerne afprøve hvid raps, siger direktør Ingolf Nielsen, DLG Food Oil, som forarbejder den økologiske rapsoolie.

DLG Food Oil foretrækker danske frø a.h.t. sikkerhed og sporbarhed. Langt størstedelen af olien anvendes i mejeriindustrien til blandings-smør. En lille del sælges som spiseolie.

Forsøg 2013

I år gennemføres et storskalaforsøg i Maribo med fire behandlinger. Rapsen dyrkes konventionelt men uden insektbekæmpelse.

- Hvidblomstret Witt
- Gulblomstret DK Explicit
- Witt + 8 meter gul rand
- Witt med 5 % gul + 8 meter gul rand